

Közel az olvasóhoz

Kovács Béla Lóránt

Hajdú-Bihar Megye földrajza

- A megye területe 6210 km², lakossága 540 ezer fő.
- Három nagy földrajzi egysége: Debrecen, Hajdúság és Bihar.
- Kilenc kistérségre oszlik, huszonegy városa és hatvanegy községe van.

Hajdú-Bihar Megye községei

- Két ötezer főnél nagyobb község van a megyében: Egyek és Hosszúpályi.
- Az ötvenkilenc ötezer fő alatti település közül
- 1500-5000 főig **13**, 1000-1500 főig **14**, 500-1000 főig terjedő **11**, 500 főnél kisebb **5** van.

Hajdú-Bihar Megye könyvtárai

- A megyében húsz városi könyvtár és tizenhét települési könyvtár található.
- Az önálló városi és községi könyvtárak döntően a Hajdúságban találhatóak.
- Jelenleg negyvenegy ötezer fő alatti településen működik a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer.

A KSzR könyvtárai

- A megyében a sajátos településszerkezet miatt a KSzR könyvtárai döntően **Bihar**ban találhatóak – a román határ mentén.
- A bihari térség mellett a **Hortobágy** és az attól északra elterülő részek veszik igénybe a szolgáltatást.

Nehézségek

- Gondot jelentenek az együttműködő partnerek közül az iskolai könyvtárak (**Bocskai**kert, Mikepércs).
- Hasonló módon problémát jelentenek az uniós pályázatok feltételei (TIOP **Mikepércs**en).
- A polgármesterek időnként bizalmatlanok a kormányzati programokkal szemben, nem akarják levetetni intézményüket a nyilvános könyvtárak jegyzékéről (**Újszentmargita**).

Tipikus gondok

- Az önkormányzatok gyakran nem képesek biztosítani a szolgáltatás fogadásához szükséges elemi feltételeket (pl.: fűtés, felújítások).
- Az önkormányzatok sokszor közmunkásokkal oldják meg a feladatokat, de azoknak a képzése és cserélődése gondokat jelent.

Sikerek

- Iskolai könyvtárak esetében: jó szakemberek és megfelelő támogatás a polgármesterek részéről (**Hajdúbagos, Magyarhomorog**)
- IKSZT-k esetében: inspiratív környezet, együttműködő szakemberek (**Fülöp, Biharnagybajom**)
- Önálló szolgáltatások esetében: felsőfokú végzettséggel rendelkező könyvtáros, együttműködés művelődési házzal, stb. (**Csökmő, Sárrétudvari**).

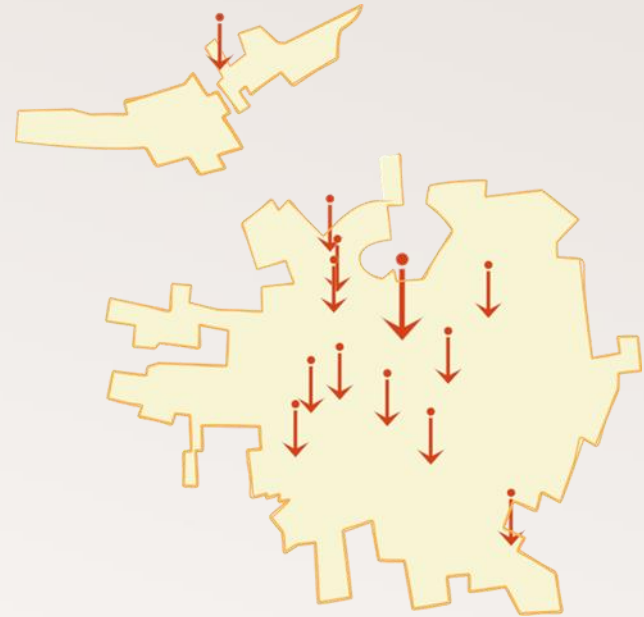

Debrecen földrajza

- Debrecen területe 232 km², lakossága 205 ezer fő, Magyarország második legnépesebb városa.
- Megyeszékhely és megyei jogú város.
- Belvárosát úgynevezett Kertségek övezik, amelyek a XIX. század végétől fokozatosan benépesültek.

Debrecen könyvtárai

- Debrecenben három nagy közkönyvtár található: a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára, a Református Kollégium Nagykönyvtára és a **Méliusz Könyvtár**.
- A Méliusz központi könyvtárán kívül tizenkét fiókkönyvtárat üzemeltet.

Erősségek

- A Belváros könyvtári szempontból kitűnően ellátott.
- Debrecen iskolaváros, a polgárság igényli a közgyűjteményi szolgáltatásokat.
- Könyvtári hagyományai évszázadosak, képzett szakemberek élnek a városban, magas szintű könyvtáros-képzés van az egyetemen.

Hiányosságok

- A Kertségek könyvtári ellátása a hetvenes évektől kezdődően sok helyen elhalt.
- Szegregált jellegű városrészek alakultak ki, amelyek elláthatatlanok.
- Az említett városrészek lakosságának döntő hányada havonta egy alkalommal sem hagyja el szűk értelemben vett lakóhelyét.

Célok

- Cél Debrecen közkönyvtári ellátásában meglévő aránytalanságok, a szolgáltatás szempontjából lefedetlen területek könyvtári-információs szolgáltatási rendszerének **költséghatékony** kiépítése.
- A polgárok munkaerő-piaci helyzetének javítása, a fogyatékosok és hátrányos helyzetűek kulturális **integrációja**.

Modell

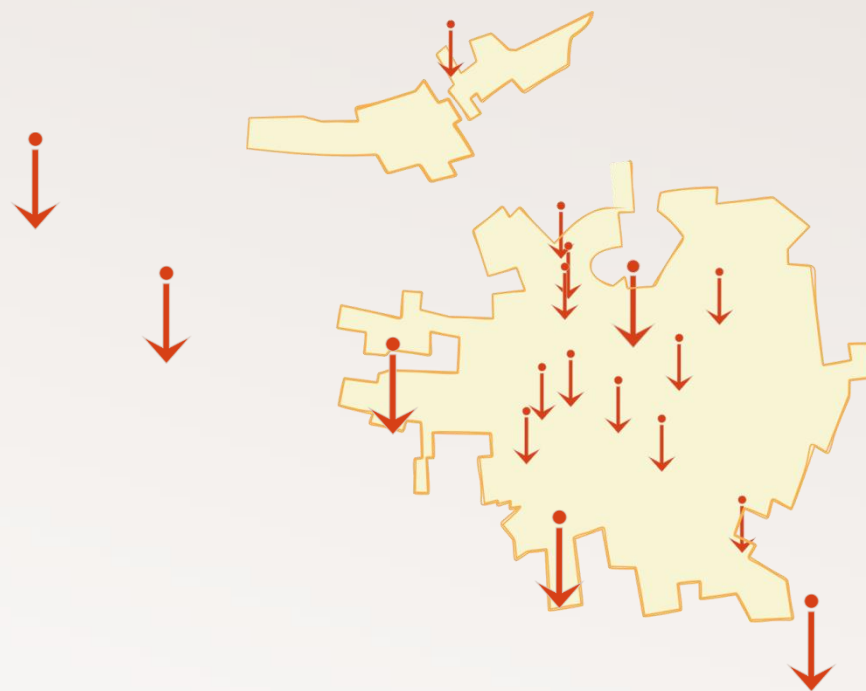
- A modell alapelve az **együttműködés**.
- A könyvtár együttműködik a szolgáltatások kialakításában közművelődési, egyházi, szociális és egyéb intézményekkel, civil szervezetekkel.
- A partnerintézmények megállapodást kötnek **közművelődési és könyvtári szolgáltatások** nyújtásáról.

Tervezett szolgáltatások

- dokumentumszolgáltatás, könyvtárközi kölcsönzés
- közhasznú információszolgáltatás, eTanácsadás
- könyvtári rendezvények, programok
- felhasználóképzés
- számítógép- és internethasználat

Debrecen új szolgáltatási pontjai

- Nagymacs
- Kismacs
- Nagysándor-telep
- Tégláskert
- Pac

Nagymacs

- Debrecen nyugati részén elterülő település.
- Debrecen központjától 15 kilométerre fekszik.
- Lakóinak száma 1200 fő.

Nagymacs

- Közreműködő partner: **Debreceni Művelődési Központ.**
- Lehetőségek: a partnerintézmény úgy alakította ki az épületet, hogy könyvtár fogadására alkalmas legyen; központi elhelyezkedése van.
- Nehézségek: -.

Kismacs

- Debrecen nyugati részén elterülő településrész.
- A várostáblától öt kilométerre fekszik.
- Lakóinak száma 512 fő.

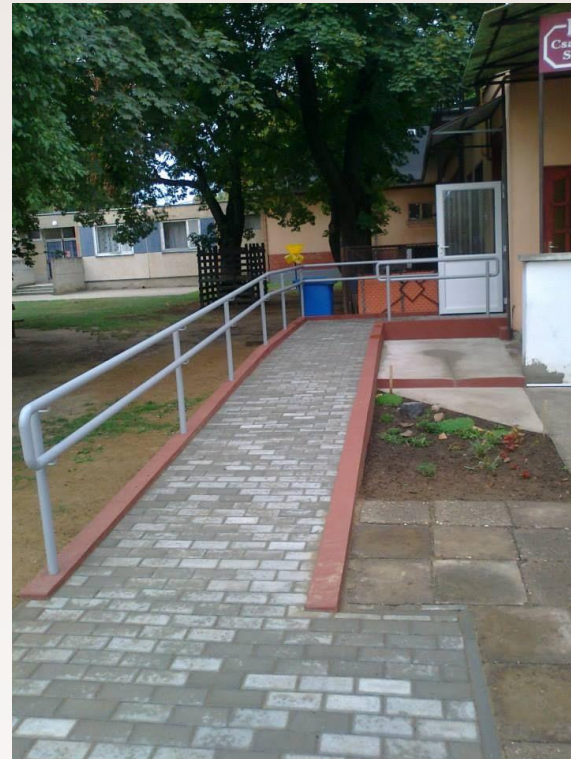

Kismacs

- Közreműködő partner: **Debreceni Művelődési Központ.**
- Lehetőségek: a közművelődési intézmény több évtizedes működése során kitűnő közösség szervező tevékenységet végzett; a helység alkalmas a szolgáltatások fogadására.
- Nehézségek: -.

Nagysándor-telep

- Debrecen nyugati részén fekvő szegregált jellegű városrész.
- Az önkormányzat régi szándéka a területen a közszolgáltatások fejlesztése.
- Lakóinak száma: 3000 fő.

Nagysándor-telep

- Közreműködő partner: **Héra Családsegítő Egyesület.**
- Lehetőségek: az egyesület rendkívül sok családhoz eljut és már most is vannak könyves szolgáltatásaik.
- Nehézségek: szerződés a partnerrel; együttműködés a Szociális Osztállyal; a megfelelő hely biztosítása.

Tégláskert

- Debrecen délnyugati részén elterülő városrész.
- Tégláskert és Epreskert a repülőtér és a vasút közé eső elszigetelt városrészek, lakóik száma 3-4000 fő.

Tégláskert

- Közreműködő partner: **Tégláskerti Református Missziói Egyházközség.**
- Lehetőségek: egy aktív és fejlődő gyülekezet támogatására számíthatunk; a könyvtárnak már a tervezéskor központi helyet szántak.
- Nehézségek: megközelíthetőség.

Pac

- Debrecen déli részén elterülő városrész.
- Lakossága 3000 fő.
- Egyes területein szegregáció jelei figyelhetőek meg.

Pac

- Közreműködő partner: **Kerekestelepi Református Egyházközség.**
- Lehetőségek: a partner egy új gyülekezetet szervez, amelyben szerepünk lehet; az új templom kialakításában igényeinket figyelembe veszik.
- Nehézségek: részleges akadálymentesítés.

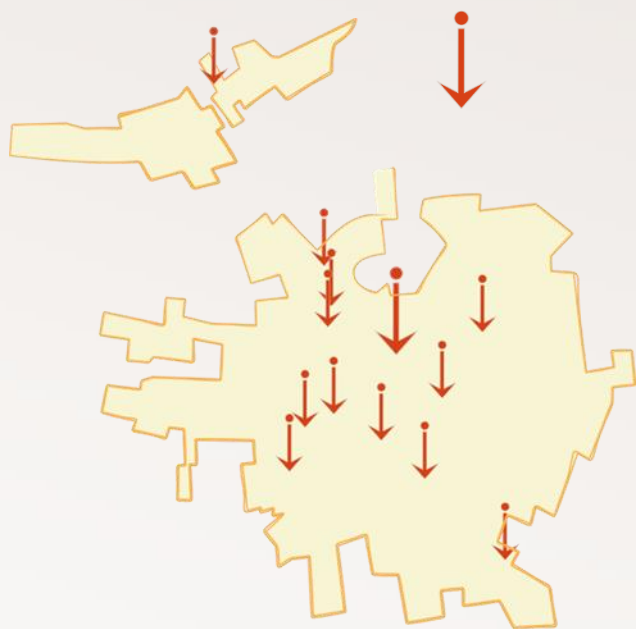
Fontosabb határidők

- A szerződések megkötésének határideje: **január 31.**
- Adott telepítési helyre történő komplex szolgáltatás-tervezés, nyitvatartási idő meghatározás: **február 20.**
- Állomány és arculati elemek telepítése: **március 17.**

A projekt résztvevői

- Könyvtári Intézet: **Fehér Miklós** (szakmai konzulens),
- Méliusz Könyvtár: **Tomasovszki Anita** (könyvtáros),
- DMJV Kulturális Osztálya: **Dallos-Nagy Gabriella** (referens).
- KSzR-felelős: **Csobán Róbert** (osztályvezető).

Tervek

- Debrecen könyvtári ellátásához öt-hat további szolgáltatóhely hiányzik az

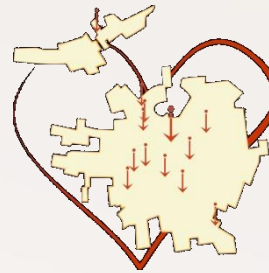
északi és a **keleti** területeken.

Különösen fontos lenne két helyen:

- **Pallagon** és **Halápon**.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

igazgato@meliusz.hu

MÉL↓USZ
a választ nálunk találja